

Konference v Évianu

Na začátku července 1938 se ve francouzském lázeňském městě Évian-les-Bains sešli zástupci 32 států, aby diskutovali o možnostech řešení humanitární katastrofy, kterou představovala rostoucí vlna uprchlíků z nacisty ovládaného Německa a Rakouska. Od roku 1933, kdy se v Německu dostal k moci Adolf Hitler, se stupňovalo pronásledování všech skutečných i domnělých nepřátel nacistické politiky. V zoufalé situaci byli zejména lidé, které tamější režim označil za Židy. Tito lidé z Německa prchali již několik let, v roce 1938 však uprchlická vlna zesílila. Uprchlíci mohli Německo sice opustit, předtím však byli nacistickým státem připraveni o veškerý majetek, což velmi komplikovalo jejich situaci v případné hostitelské zemi. Konferenci v Evianu svolal americký prezident Franklin D. Roosevelt. Účastníci konference byli ujištěni, že jejich státy nebudou nuceny měnit svoji imigrační politiku a finanční náklady případného řešení ponесou (židovské) dobrovolnické organizace, které byly do Evianu přizvány jako pozorovatelé.

Adolf Hitler o konferenci údajně prohlásil: „Mohu jen doufat, že zbylý svět, který má pro tyto kriminálníky tak hlubokou sympatii, ji promění v praktickou pomoc. My jsme připraveni jim je všechny odeslat, třeba i na přepychových lodích.“

Výsledek konference byl z hlediska tíživé situace desítek tisíc pronásledovaných židů zoufalý. Zástupci zúčastněných států vyslovovali pochopení a soucit pro katastrofu těchto lidí, žádný z nich však skutečné řešení nenabídl. Nikdo nebyl ochoten přijmout významnější část uprchlíků. Důvody byly různé. „Dnes Němci a Rakušané, zítra Češi a Maďaři!“ varoval britský deník Daily Express. Britský delegát lord Winterton prohlásil, že Británie „není zemí imigrace. Je vysoce industrializovaná, plně obydlená a stále čelí problému nezaměstnanosti.“ Australský delegát ve svém projevu uvedl, že v Austrálii „neexistuje rasový problém“, a že ho nemíní přijetím uprchlíků vytvářet. Švýcarské stanovisko, že totiž „nevstoupí kvůli židovským uprchlíkům do války s Hitlerem“ sdíleli mnozí další. Výrok vysokého úředníka Nansenova úřadu pro uprchlíky, že představy o hrozícím zničení Židů patří „do oblasti fantazie“ svědčí o tom, že takové obavy existovaly již v roce 1938 a zároveň bylo obtížné jim uvěřit.

Zdroje: Volně podle POSPÍCHALOVÁ, Adéla. Evianská konference 1938 a postoj francouzské diplomacie. IN: Proměny „sladké Francie“. Otázky francouzských dějin 30. a 40. let 20. století. Dostupné na: <http://www.cefres.cz/IMG/pdf/etude-3.pdf> a MOTL, Stanislav. Obětovaní lidé na: <http://zidovskelisty.blog.cz/0901/obetovani-lide>.

